

som dertil ville være nødvendige, ikke ere blevne indhentede. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) har en vis Tilbøjelighed til at indtage Røstospladsen i Folkethinget. Jeg veed ikke, om det klæder det ærede Medlem, men jeg for mit Vedkommende vil sige, at jeg ønsker ham saa liden Glæde og tillige saa lidet Arbejde i den Bestilling, han saaledes har paataget sig, som muligt. Forøvrigt skal jeg sige, at jeg ved min første Udtalelse har forklaret Grunden, hvorfor Lovforslaget er blevet forsinket saa længe, og jeg tror, at det ærede Medlem, i alt Fald ved denne Leilighed, kunde have sparet sig sin Optræden, hvis det ikke var et specielt Ønske om at faae indregistreret et nyt Nummer i det store Synderregister over os, som bevægede ham dertil.

Krigsministeren (Haffner): Naar den ærede Ordfører har henledet Opmærksomheden paa, at vistnok en Del af det Agerbrug, som giver Anledning til betydelige Erstatninger ved de snævrere Dvelfer ved Leiren, turde være noget imaginær, skal jeg udtale, at den samme Opfattelse for en Del ogsaa er tilstede i Krigsministeriet, men naar den ærede Ordfører forment, at der kunde raades Bod derpaa, naar Krigsministeriet henvendte sin Opmærksomhed paa den Lagation, der fandt Sted over den gjorte Skade, tillader jeg mig at henlede den ærede Ordførers Opmærksomhed paa, at Bestemmelsen af Stadeserstatningen er tagen fra Krigsministeriet og ubelukkende overgivet til de i Loven bestemte Kommissioner, til hvilke Krigsbestyrelsen kun udnævner eet Medlem, medens Amtsraad og Landkommuner udnævne de øvrige. — Der er i Dag under Forhandlingerne om dette Lovforslag fremkommet forskellige Udtalelser om Leirvælfernes Nytte i det Hele, og særlig om, hvorledes Tiden bliver anvendt i selve Leiren. At jeg imidlertid ikke vil indlade mig paa nogen videre Forhandling herom i Dag, tror jeg, ærede Medlemmer ville give mig fuldkommen Ret i, men naar det særlig er blevet fremhævet, at den stadige Tilbagevenden til Leiren er mindre hensigtsmæssig, og at man til større Nytte og Udbytte saavel for Befalingsmændene som for Mandskabet burde foretage andre Dvelfer, skal jeg blot tillade mig at tilbagefalde i det høie Things Erindring, at noget Saadant var foreslaaet af Regjeringen i det Rigsdagen forelagte Forslag til Revision af Hærloven. Deri udtalte man, at man vel ikke aldeles vilde forlade Leirsystemet, men at man dog ved Siden af Leirvælferne vilde afholde Dvelfer med Hærafdelinger i Terrainer, som kom de virkelige Feltforhold noget nærmere. Det er Rigsdagen selv, der har forhindret, at man er kommen til at foretage de Dvelfer, som nu synes at finde stor Sympathi her i Thinget.

Thorup: Det, der gav mig Anledning til at begjære Ordet, var de Udtalelser, vi hørte fra den ærede Ordfører. Det ærede Flertal har udtalt sin Forundring over de store Overtskridelser, som Leirvælfjerne have forvoldt, og har som Eksempel taget de 5 Mar 1872—76, begge inklusive. Jeg tror imidlertid, det er ganske naturligt, at saadanne Overtskridelser have fundet Sted, idet man f. Ex. i 1876 ikke har bevilget synderlig Mere end i 1872, medens det dog er vist, at Priserne paa adskillige af de vigtigste Fornødenheder ved Leirvælfjerne ere stegne. Jeg skal ogsaa udtale, at den ærede Ordfører dog vist ikke vil underkjennde Betydningen af den større Opdyrkning, som i de senere Mar har fundet Sted trindt omkring Viborg, og hvorfor Leirvælfjerne anrette større Skade paa Markerne nu end tidligere. Dertil kommer, at man Tid efter anden har indført bedre Driftsmaader, ligesom jo ogsaa ganske naturlig de større udgaaende Dvelfer ere langt kostbarere end Dvelfer, der indskrænkes til Alheden og til Heden Syd for Viborg. Jeg indrømmer naturligvis, at der maa være en Grændse for de Overtskridelser, Leirvælfjerne medføre, udover hvad der bevilges paa Finantsloven; men paa den anden Side kan jeg ikke negte, at jeg meget vilde beklage, om Regjeringen skulde komme til at indskrænke Dvelferne indenfor en snæver Omkreds paa Heden, idet de da ikke faae den Betydning, de skulde have for Uddannelsen, og det herved for Officererne eller for de Menige. Deri er jeg nemlig enig med det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Bust), at man saa lidt som muligt i Leiren skal lægge Vægt paa den enkelte Mand's Uddannelse, men at man derimod skal lægge Vægten paa de større taktiske Dvelfer, for at Officererne kunne lære at manøvrere med de forskellige Vaabenarter i et saa vidt Omfang som muligt. Ligeledes vilde jeg beklage, om Regjeringen skulde lægge et Tryk paa de Kommissioner, som skulde bestemme Erstatningen til de vedkommende Beboere, og jeg har nogen Erfaring om, hvorledes denne Erstatning ydes. Jeg vil naturligvis ikke have, at der skal gives større Erstatning end retfærdigt, men paa den anden Side maa der dog heller ikke begaas den Uretfærdighed, at man lader den Enkelte lide Tab. Jeg vil haabe, at det ærede Flertal vil vise en liberal Opfattelse af sin Udtalelse om, at Krigsbestyrelsen neppe kan vente at faae en hvilken som helst Overtskridelse paa Leirkontoen efterbevilget; thi skulde denne Bestemmelse overholdes meget strengt, maatte jeg meget beklage, at Udaalgets Betænkning ikke er fremkommen tidligere. Jeg vilde da for mit Vedkommende ikke have kunnet gaa med til ved Finantslovens 2den Behandling i Stedet for de 326,439 Kr. 48 Ore, som Regjeringen forlangte, kun at bevilge 229,639 Kr. 48 Ore, der ikke udgjøre et saa stort Beløb som det, der bevilgedes 1872. (Ber g: Der er paa Tillægsbevilling i Mar bevilget over